

Giyim Adabı

https://www.youtube.com/watch?v=x_mQ0hOnONs

1. Peygamber Efendimiz (SAV) bir muslumanin giyim kusamini nasil tanımlamistir?
2. Peygamber Efendimiz (SAV) giyim kusam ile ilgili nasil beddua etmistir?
3. Peygamber Efendimiz en cok hangi rengi severdi?

"Ey Âdemoğulları! Size çirkin yerlerinizi örtecek giysi, süslenecek elbiseler indirdik. Takva elbisesi ise daha hayırlıdır. İşte bunlar Allah'ın ayetlerindedir. Belki düşünüp öğüt alırlar." A'râf suresi, 26

İslâm, belli bir giyimi ve kıyafeti emretmez. Mensuplarını belli bir şeklin içine girmeye zorlamaz. Zira giyim mevsime göre değiştiği gibi, muhite göre de değişebilir.

Giyimde, yaşanan iklimin icabı esastır. Ancak burada İslâm'ın emrettiği bir husus hatırdan çıkarılmamalıdır. Hangi renk, moda ve biçimde giyilirse giyilsin, elbise erkekte ve kadında avret yerini mutlaka örtmeli, bakanları tahrik edecek şekilde dar ve kısa olmamalıdır.

Hz. Peygamber (s.a.v)'in hayatına baktığımızda, giyim konusunda şu üç ölçüyü öne çıkardığı görülür: *İsraftan sakınmak; Giyinmeyi, kibir, gurur, azamet ve gösteriş vesilesi yapmamak; İçinde bulunduğu sosyal sınıfın imkân ve şartlarına uygun biçimde giyinmek.*

Cenâb-ı Hak insanı bütün esmâsına câmi' bir âyine ve bütün rahmetinin hazinelerinin müddeharatını tartacak, tanıyacak cihazata mâlik bir mu'cize-i kudret ve bütün esmâsının cilvelerinin ve san'atlarının inceliklerini mizana çekecek âletleri hâvi bir halife-i Arz suretinde halk etmiştir.

İnsanı, bu câmiyete göre en a'lâ bir mevki olan ahsen-i takvime çıkarmak vasıtası, şükürdür. Şükrün bir gereği olarak ta Güzel giyinmelidir. Zira Allah (c.c) verdiği nimetleri kulunun üzerinde görmeyi sever ve ister.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: *"Güzelce giyinip kuşanasınız. Kılık kıyafetinizi düzeltiniz. Ta ki insanlar arasında siyah üzerindeki beyaz gibi seçkin görünesiniz."*

Ebû Ahvas (r.a.) şöyle rivayet ediyor: Resûlullah'ın (a.s.m) huzuruna çok basit bir elbise ile gelmişim. Bunun üzerine Resûlullah (a.s.m.) *"Senin malın var mı?"* diye sordu. *"Evet"* dedim. Resulullah (a.s.m.), *"Hangi cins mallardan?"* dedi. *"Allah bana deve, koyun, at ve un verdi"* dedim. Resûlullah (a.s.m.), *"Mademki, Allah sana bu kadar mal vermişti; öyle ise Allah'ın nimetinin eseri, üzerinde görünsün"* buyurdu.

Bediüzzaman hazretlerinin talebelerinden Hamdi Sağlamer ağabey bir hatırasını şöyle anlatıyor: Bir gün Zübeyir Gündüzalp ağabey, Bekir Berk 'in yazıhanesine geldi. *"Birinizin bana olacak düzgün bir ceketini var mı?"* dedi. Birinci abi de *"Bende var ağabey"* dedi. Ceketini getirince şu açıklamayı yaptı. *"Ben karşıdaki berbere tıraş olmaya gidiyorum. Orada pardösümü çıkarıp tıraşa oturmam lazım. Ceketimin arkası yamalı. Berber beni tanımıyor. Ceketime göre tıraş"*

yaparsa, kılık kıyafete hevesli olan gençler tıraşıma bakıp "Bir tıraşı dahi beceremeyen bize ne öğretecek." der. Bu cihetten hizmetimize zarar gelir."

Hamdi Sağlamer ağabey mevzu ile alakalı başka bir hatırasını şöyle anlatıyor: Bir gün Zübeyir ağabeyimizi alışık olmadığımız bir tarzda lacivert elbise, kolalı ve manşetli gömlek, kravatlı ve kaliteli bir gözlükle Beyazıt meydanında grand tuvalet görünce hayret etmiştik. O hayretimi anlamış olacak ki, "Kardeşim, bir beyefendi ile randevum var. Nazarlarını kılık kıyafetle meşgul etmemek için, onun alışık olduğu kılık kıyafetle gitmeyi uygun buldum." dedi.

Giyilecek elbise temiz olmalıdır.

Hz. Âişe (r.a.) Peygamber Efendimizin (s.a.v.) şöyle buyurduğunu nakletmektedir: "Yâ Âişe, bu iki elbiseyi yıka. Bilmez misin elbise tesbih eder ve kirlenince tesbihi kesilir."

Kıyafetler kibre sevk edici olmamalıdır. Övünmek için, gösteriş için elbise giymek; elbisenin şeklini kibri hatırlatacak şekilde yapmak caiz değildir.

Nasılki murassa' ve müzeyyen bir elbise-i fahireyi biri sana giydirse ve onunla çok güzelleşsen, halk sana dese: "Mâşâallah çok güzelsin, çok güzelleştin."

Eğer sen tevazukârane desen: "Hâşâ!.. Ben neyim, hiç. Bu nedir, nerede güzellik?" O vakit küfran-ı nimet olur ve hulleyi sana giydiren mâhir san'atkâra karşı hürmetsizlik olur.

Eğer müftehirane desen: "Evet ben çok güzelim, benim gibi güzel nerede var, benim gibi birini gösteriniz." O vakit, mağrurane bir fahirdir.

İşte fahirden, küfrandan kurtulmak için demeli ki: "Evet ben güzelleştim, fakat güzellik libasındır ve dolayısıyla libası bana giydirenindir, benim değildir." Bediüzzaman Said NURSI

Ebû Hüreyre (r.a.) Resûlullah'ın (s.a.v.) bu hususta şöyle buyurduğunu nakletmektedir: "Kıyamet günü Allah, izarını (topuklarından aşağı) gururlu ve kibirli bir şekilde sarkıtan kimselere rahmet nazarıyla bakmaz."

Kadınların erkek elbisesi giymesi caiz olmadığı gibi, erkeklerin de kadın kıyafetlerini andıran elbiseler giymesi caiz değildir. Yani erkek erkek gibi, kadın da kadın gibi giyinecektir.

Hz. İbni Abbas'ın (r.a.) rivayetine göre Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu hususta şöyle buyurmuştur: "Allah lanet etsin, kadınlardan erkek kılığına, erkeklerden de kadın kılığına girene."

Elbise helâl olacaktır. Erkekler için ipek giymek haramdır.

Hz. Ali (r.a.) şöyle rivayet etmektedir: Resûlullah'ın (s.a.v.) sağ eline ipek, sol eline de altın aldığını gördüm ve daha sonra şöyle söylediğini işittim: "Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haramdır, kadınlara helaldir."

Elbise örtünmek ve mahrem yerleri Namahremlere göstermemek içindir.

Giyilen dar, vücut hatlarını gösteren, şeffaf, göz alıcı ve dikkat çekici elbiseler erkek veya kadını, giyinik oldukları halde çıplak durumuna düşürmektedir.

Zira Tesettür, Allah (c.c) Hazretlerine hayâ edip, terbiyesiyle itaat eden, âhîret saâdetini de sağlayan, kurtuluşa da sevk eden kendisi için gerekli bir görev, her mü'min hanım ve erkeğin ibadetinin sağlam olması için de şart, farz ve ilâhi bir emirdir.

Buna göre, tesettürün dinen makbul olabilmesi için bazı şartları vardır, onlara dikkat etmek gerekir:

- Elbisenin vücutu gösterecek tarzda ince olmaması,
- Nazar-ı dikkati çekecek kadar süslü ve renkli olmaması,
- Vücutun hatlarını gösterecek şekilde dar olmaması gerekir.

Resûlullah (s.a.v); *"Hanımların en şerlisi, açılıp saçılan ve böbürlenendir. Onlar münafık sıfatı taşımaktadırlar. Onlardan cennete en azı, çok az sayıda gireceklerdir."* buyurmuştur.

Hz. Ümmü Seleme'den (r.a): Bir gece Resûl-i Ekrem (s.a.v) uyandı ve *"Suphanallah, bu gece ne fitneler indi, ne hazineler açıldı! Dünyada nice giyinik hanımlar var ki âhîrette çıplaktırlar."* buyurdu.

Elbise giyilirken sağdan başlamak ve Yeni elbise giyince dua etmek sünnettir.

Hz. Abdurrahman İbni Ebû Leyla'nın (r.a.) rivayetine göre Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: Sizden biri yeni bir elbise giydiğinde: *"Bana vücudumu kendisi ile örtebileceğim ve hayatımda onunla güzelleşeceğim elbise ikram eden Allah'a hamd olsun"* desin.

Giyilecek elbisede ifrat ve tefrite dikkat ederek israfa gidilmemelidir.

İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: Resulullah (s.a.v) şu iki kıyafeti yasakladı: *"Çok yüksek kıyafet, çok düşük kıyafet."*

Ayakkabı giyerken sağdan başlamalı, çıkarırken ise ilk önce sol teki çıkarmalıdır.

Ebû Hüreyre (r.a.) rivayet etti ve dedi ki: Peygamber Efendimiz buyurdular ki: *"Sizden biriniz pabuç giymek istediği zaman önce sağ ayağını giysin, çıkarmak istediği zaman da, önce sol ayağından çıkarmaya başlasın."*

Efendimiz(s.a.v), evden çıkarken *önce sağ, sonra sol ayakkabısını giyer*, "Allah'ın adıyla çıkıyorum. Allah'a güveniyorum. Günahlardan korunmaya güç yetirmek, ibadet ve tâate kuvvet bulmak ancak Allah'ın yardımıyladır." anlamında *"Bismillah, tevekkeltü alellah, velâ havle velâ kuvvete illâ billâh."* derdi. Yolda karşılaştığı kimselere selâm verip tokalaşırđı.

Resûlullah Efendimiz (sav); giydikleri elbisede herhangi bir renk üzerinde ısrar etmemişlerdir. Öyle ki; beyaz, siyah, sarı, yeşil ve kırmızı renklerden yapılmış elbiseleri çeşitli zamanlarda giymişlerdir.

İklim icabı, beyaz rengi tercih ettikleri gibi Müslümanların da beyaz giymesini tavsiye etmişlerdir. Bunun dışında, renk tercihini zevklere bırakmışlardır. *Ancak çok dikkat çekici ve itici renklerin giyilmemesi tavsiye edilmiştir.*

Kılık-Kıyafet Adabı

İslâm, insanı diğer canlılardan ayıran temel vasıflardan birisi olan "giyinme" ile ilgili de temel adap kaidelerini belirlemiştir.

Allah-u Teâla, elbise giyme ve güzel giyinmeyle ilgili Araf Suresi 26 ile 31. ayetlerinde mealen şöyle buyurmaktadır:

"Ey Âdemoğulları! Size çirkin yerlerinizi örtecek giysi, süslenecek elbiseler indirdik. Takva elbisesi ise daha hayırlıdır. İşte bunlar Allah`ın ayetlerindedir. Belki düşünüp öğüt alırlar (diye onları indirdi)"

"Ey Âdemoğulları! Her mescide gidişinizde ziynetinizi alın..."

Müfessirlerin beyanına göre "ziyinetten maksat, güzel ve temiz elbiselerdir.

Elbisede aranılacak şartlar!

Bu ayetlerin ışığında İslâmî bir elbisenin temel vasıflarına bakalım.

1- Elbise örtücü olacaktır: Avret yerlerini örtmeyen elbise yahut örtse de çok dar ya da çok ince olması hasebiyle vücudun kalıbını belirten ya da tenini gösteren elbise İslâmî değildir.

2- Elbise helâl olacaktır: Erkekler için ipek giymek haramdır. Bu hususla ilgili Hz. Ali şöyle rivayet etmektedir. "Rasulullah`ın sağ eline ipek, sol eline de altın aldığını gördüm ve daha sonra; 'Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haramdır' söylediğini işittim." (Ebû Dâvud)

3- Elbise güzel olacak, giyene yakışacaktır: Yâni çok dar, çok bol, çok kısa, çok uzun ve pejmürde bir şekilde olmayacaktır. Kısaca "Eşref-i mahlukat" ve "yeryüzünün halifesi" oluşu vasıflarına uygun olacaktır.

4- Temiz olacaktır: İslam`ın Müslümanlardan istediği en önemli vasıflardan biri de elbiselerini temiz tutmalarıdır.

İslam`da Kılık-Kıyafet

Elbisede aranılacak temel şart; soğuktan koruyucu olması, sıcak iklimlerde vücudu rahatlatıcı olmasıdır. Kumaşın cinsi, rengi, deseni, şekli (modeli) ülkelere ve şahısların zevkine göre değişebilir.

İslâm, kılık-kıyafette kadınlar ve âlimler için belli bir ölçü ve mecburiyet getirmiştir.

Onun dışında millete mecburiyet yoktur. Ancak Gayr-ı Müslimleri taklit niyetiyle onların elbiselerinin giyinilmesi haramdır. **Erkekler için bir diğer ölçüyse; karşı cinsi tahrik edecek giyeceklerden kaçınmaktır.**

Müslüman hanımların ve alimlerin giyim-kuşam şekilleri bellidir. Müslüman hanımların kıyafeti 350 bin tefsirde belirtilmiş, müçtehidler, fâkihler, konunun mütehassısları o kıyafetin ne olduğunu âyet-i kerimelerin ve hadis-i şeriflerin ışığında ortaya koymuşlardır.

Allah-u Teâla Ahzab Suresi 59. Ayette şöyle buyurmaktadır; **"Ey Peygamber! Hanımlarına, kızlarına ve mü`minlerin hanımlarına söyle, evlerinden çıktıklarında dış örtülerini üzerlerine alsınlar. Bu onların hür ve iffetli hanımlar olarak tanınmaları ve eziyete uğramamaları için daha uygundur. Allah ise çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir."**

İşte bu ayet-i kerimeyi tefsir eden müfessirler; bu kıyafetin, tanınmayı önleyecek, bütün elbiseyi ve vücut hatlarını baştan ayağa örten bir kıyafettir.

Müslüman hanım evde, kocasının ve diğer mahremlerinin yanında (babası, kardeşi, oğulları) en güzel kıyafeti giyebilir; bu caizdir. Ancak dışarıda kesinlikle dikkat çekmeyecek, ilgi uyandırmayacak bir kıyafet içerisinde olmalıdır.

Erkek Kıyafetinde Temel Ölçüler

Hanımların kıyafetine dair temel ölçülerinden de bu şekilde bahsettikten sonra, şimdi de erkek kıyafetinde temel ölçülerin ne olduğuna bakalım.

Kadınların erkek elbisesi giymesi caiz olmadığı gibi, erkeklerin de kadın kıyafetini giymesi caiz değildir. Yâni erkek erkek gibi, kadın da kadın gibi giyinecektir. Bu hususta son yıllardaki karmakarışıklık, fitrattan sapmadır.

Hz. İbni Abbas (r.a.) `ın rivayetine göre Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu hususta şöyle buyurmuştur: **"Allah lanet etsin, kadınlardan erkek kılığına, erkeklerden de kadın kılığına girene."**

Kıyafetler kibre sevk edici olmamalıdır. Övünmek için, gösteriş için elbise giymek; elbisenin şeklini kibri hatırlatacak şekilde yapmak caiz değildir.

Ebu Hureyre Resulullah `ın bu hususta şöyle buyurduğunu nakletmektedir. **"Kıyamet günü Allah, izarını gururlu ve kibirli bir şekilde sarkıtan kimselere rahmet nazarıyla bakmaz."**

Bir insan fakir olabilir, elbisesi yamalı olabilir. Bu gayet normaldir. Ayıplanacak husus, bu durumun ayıplanmasıdır. Bu hususta Hz. Ömer`in durumu hatırlanmalıdır. Hz. Enes anlatıyor; **"Ömer, Emîrü`l mü`minin iken gözümle gördüm, omuzları arasına üst üste üç yama vurmuştu."**

Bir devlet başkanının bu şekilde yamalı elbise giymesi yadırganabilir. Peki, bunun sebebi neydi?

Hız. Ömer`in oğlu Abdullah (r.a.) anlatıyor. "Ömer radiyallau anh, hem kendisini, hem de çocuklarını besliyordu. Yazın da uzun ve boydan boya kaftan giyerdi. Çok kere elbisesi yırtılırdı da, zamanı gelmediği için yenisini almaz, ancak eskisini yamardı. Beytü`l-mal`in zengin olduğu yıldaki elbisesi, önceki yıla nisbetle daha düşüktü. Bu sebeple kızı Hafsa bu hususta kendisiyle konuştu. O ise; "Ben Müslümanların malından ancak ihtiyaca göre giyinebilirim. Yamalı elbise benim işimi görür" diye cevap verdi." (Hayâtü`s Sahabe)

Güzel Giyinmek

İslam, imkânı olanlar için israfa kaçmadan "güzel giyinmeyi" teşvik etmektedir. Peygamber Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmaktadır:

"Güzelce giyinip kuşanınız. Kılık kıyafetinizi düzeltiniz. Ta ki insanlar arasında siyah üzerindeki beyaz gibi seçkin görünesiniz."

Allah-u Teâlâ, verdiği nimetlerin eserini kulu üzerinde görmeyi sever. Bu bakımdan imkânı olan insanların, israfa girmeden güzel elbiseler giymeleri gerekir. Böylece onun imkân sahibi olduğu bilinir, ihtiyaç sahipleri kendisine müracaat eder. Tabi aslı olan; zenginın alçakgönüllü olması, bu zenginliğin kendisine Allah`ın bir lütfu olduğunu bilmesi ve muhtaçların kendisine gelmesini beklemeden, onları bizzat kendisinin aramasıdır.

İmkânı olduğu halde pejmürde bir şekilde giyinmek doğru değildir. Bu hususla ilgili ibret verici řu hadis-i şerife bakalım:

Ebu Ahvas (r.a) şöyle rivayet ediyor;

"Resulullah`ın huzuruna çok basit bir elbise ile gelmiştim. Bunun üzerine Resulullah, 'Senin malın var mı?' diye sordu. Evet, dedim. Resulullah; `Hangi cins mallardan?` dedi. Allah bana deve, koyun, at ve un verdi, dedim. O (s.a.v) da; `Mademki, Allah sana bu kadar mal vermiştir; öyle ise Allah`ın nimetinin eseri, üzerinde görünsün` buyurdu." (Ebû Dâvud)
Giyilen elbisede dikkat edilecek mühim bir husus da elbisenin temiz olmasıdır. Hz. Âişe (r.anha) Peygamber Efendimiz (s.a.v)`in şöyle buyurduğunu nakletmektedir.

"Ya Aiře (r.a) bu iki elbiseyi yıka. Bilmez misin elbise tesbih eder ve kirlenince tesbihi kesilir." (Ramûz)

Giyinme Adabı

Elbise giyilirken sağdan başlamak lazımdır. Ebû Hureyre (r.a.)`nin rivayet ettiğine göre Peygamberimiz şöyle buyurmuştur;

"Elbise giyme ve abdest almaya sağdan başlayın." (Ebû Dâvud)

Yeni elbiseyi giyinince de dua etmelidir. Hz. Abdurrahman İbni Ebû Leyla`nın rivayetine göre

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur;

"Sizden biri yeni bir elbise giydiğinde; 'Bana vücudumu kendisi ile örtebileceğim ve hayatımda onunla güzelleşeceğim elbise ikram eden Allah`a hamd olsun' desin." (Ramûz)

Peygamberimiz (s.a.v)'in Elbiseleri

Peygamber Efendimiz (s.a.v) son derece sade, ama çok temiz giyinirdi. En sevdiği giyecek, gömlekti. Gömleklerinin kolları bileğine kadar olup daha uzun değildi.

Giydiği elbiselerden en sevdiği yeşil bir Yemen elbisesi idi. **Peygamber Efendimiz yeşil ve beyaz rengini çok severdi.**

Sarık, Peygamber Efendimizin kıyafetinin temel bir parçası idi. Sarık sarışları ve sarıkle ilgili hadis-i şeriflerden bazılarına göz atalım.

Câbir (r.a) "Resûl-i Ekrem Efendimiz, başında siyah sarık olduğu halde, Fetih günü Mekke`ye girdi" (Riyazü`s Salinin)

Ebu Said Amr. b. Hüreys (r.a) "Resulullah (s.a.v)`a bakıyor gibiyim. Başında siyah sarık olup ucunu iki omuzunun arasından uzatmıştı."

Rivayetlere göre; Peygamber Efendimiz sadece Mekke'nin fetih gününde siyah giymiş, onun dışında Müslümanları hep beyaz renkli giyime yönlendirmiştir. Bu konuda rivayet edilen birkaç hadis-i şerif şöyle:

İbn-i Abbâs (r.a)'dan rivayet edildiğine göre; Resulullah şöyle buyurdu; "Elbisenizin en hayırlısı beyaz renkli olanıdır. Bu itibarla beyaz elbise giyiniz ve ölülerinizi beyaz renkli kefenle tekfin ediniz."

Semûre bin Cündüb (r.a)'ün rivayet edildiğine göre; Allah Resulü (s.a.v) şöyle buyurdu; "Elbisenin beyaz olanını giyiniz. Çünkü beyaz elbise daha temiz ve daha güzeldir."

Ayakkabı giyişte âdap

Elbiseyi giyerken olduğu gibi, ayakkabıyı giyerken de sağdan başlamalı, çıkarırken ise ilk önce sol teki çıkarmalıdır.

Bu mevzu ile ilgili şu hadis-i şerife bakalım: Ebû Hüreyre (r.a.) rivayet etti ve dedi ki: "Peygamber Efendimiz buyurdular ki: 'Sizden biriniz pabuç giymek istediği zaman önce sağ ayağını giysin, çıkarmak istediği zaman da, önce sol ayağından çıkarmaya başlasın. Sağ ayak, önce pabuç giyilen ayak olsun, yine sağ ayak sonra çıkarılan ayak olsun.'" (Şemail-i Şerif, 116)

Kaynak: Doğruhaber Gazetesi

DÜZENLİ OLMAK NEDİR?

Düzenli olmak, düzeni olan, yerli yerinde, kararlı, tertipli, muntazam anlamına gelmektedir. Düzensizlik özellikle de sorumsuzlukla birleşince tam bir başarı düşmanı olup karşımıza çıkarır. Dağınık bir ortamı ve çalışması olan çocukların başarıları da inişli çıkışlı olur.

Herhangi bir problemi (dikkat eksikliği, depresyon vb.) olmadığı halde, iyi bir düzenleme ve planlama yapamayan, düzenleme becerisi gelişmemiş bir çocuk; derslerinde genellikle, nereden başlayacağını, neyi nerede kullanacağını bilemez. Böyle bir çocuğa göre işler zorlaşır, dersin başına oturmak güç gelir.

Dağınık çocuk, ne gibi sıkıntılar yaşar?

Ertesi güne ait okul hazırlıklarını yapamaz.
Günü verimli planlayamaz ve zamanı iyi kullanamaz.
Yapacağı işleri öncelik sırasına koyamaz.
Harçlığını verimli kullanamaz.
Aradığını bulamaz, ödevlerini yetiştiremez.
Kapasitesini tam kullanamaz.

Düzenli çocuğun avantajları nelerdir?

Sorumluluk alır ve sorumluluktan kaçmaz.
Bağımsız iş yapma gücünü kendinde görebilir.
Zamanı gerektiği gibi ve planlayarak kullanır.
Düzenli ders çalışma alışkanlığı oluşturabilir.
Düzenli not ve defter tutarak başarısını artırır.
Odasındaki gerekli tertip ve düzeni sağlar.